

פתרון - 89-214 מבנים אלגבריים – מועד א' – 12/02/21

משך המבחן – שעתיים. השימוש במחשבון מותר. מרצה – דר' ארז שיינר

כל שאלה שווה 28 נקודות, לאחריהן – שאלות מיטיבות. כל ציון מעל 100 יעוגל ל100.

1. תהינה G, H חבורות, ויהי $f: G \rightarrow H$ הומומורפיזם כך ש $|G| = 15, |H| = 21$

א. האם ייתכן ש $\ker(f) = \text{Im}(f)$? אם כן תנו דוגמא ל G, H, f כאלה, אחרת הוכיחו שאינם קיימים.

לא ייתכן. לפי משפט האיזומורפיזם הראשון מתקיים כי

$$G/\ker(f) \cong \text{im}(f)$$

כעת לפי משפט לאגרנז' גודל חבורת המנה שווה לגודל החבורה חלק גודל תת החבורה

$$|G/\ker(f)| = \frac{|G|}{|\ker(f)|}$$

וכן לחבורות איזומורפיות אותו הגודל (סדר)

לכן סה"כ

$$\frac{|G|}{|\ker(f)|} = |\text{im}(f)|$$

אם $\ker(f) = \text{im}(f)$ נקבל כי $|\ker(f)|^2 = |\ker(f)| \cdot |\text{im}(f)| = |G|$

אבל $|G| = 15$ ולא ייתכן שזה שווה למספר שלם בריבוע.

ב. האם $\text{Im}(f)$ אבלית בהכרח? אם כן, הוכיחו, אם לא תנו דוגמא ל G, H, f כאלה.

ידוע כי התמונה כי תת חבורה של הטווח, ולכן סדר התמונה מחלק את סדר הטווח.

כיוון ש $|H| = 21$ גודל התמונה יכול להיות $\{1, 3, 7, 21\}$.

כעת, כפי שראינו בסעיף א' (ובאופן כללי) גודל התמונה קטן או שווה לגודל התחום, וכיוון ש $|G| = 15$ בהכרח $|\text{im}(f)| \neq 21$

אם $|\text{im}(f)| = 1$ אז התמונה היא החבורה הטריטיואלית בעלת איבר היחידה בלבד, והיא בוודאי אבלית (איבר היחידה מתחלף עם עצמו).

אחרת, $|\text{im}(f)| = 3, 7$ הם מספרים ראשוניים, וחבורה מגודל ראשוני היא ציקלית, ולכן אבלית.

2. תהי S_n חבורת התמורות, ותהי $H = \{f \in S_n | \text{sign}(f) = 1\}$ קבוצת כל התמורות הזוגיות.

א. הוכיחו כי H תת חבורה של S_n .

נוכיח באמצעות הקריטריון המקוצר, והרי נתון כי $H \subseteq S_n$.

ראשית, למדנו שסימן תמורה הזהות הוא זוגי, כלומר $\text{sign}(Id) = 1$ ולכן $Id \in H$ והרי תמורת הזהות היא איבר היחידה של החבורה S_n .

כעת, תהיינה $f, g \in H$ כלומר נתון כי $\text{sign}(f) = \text{sign}(g) = 1$.

כמו כן

$$1 = \text{sign}(Id) = \text{sign}(gg^{-1}) = \{\text{כפליות הסימן}\} = \text{sign}(g) \cdot \text{sign}(g^{-1})$$

ולכן

$$\text{sign}(g^{-1}) = \frac{1}{\text{sign}(g)} = \text{sign}(g)$$

(המעבר האחרון הוא מכיוון ש $\frac{1}{\pm 1} = \pm 1$)

לכן

$$\text{sign}(fg^{-1}) = \{\text{כפליות הסימן}\} = \text{sign}(f) \cdot \text{sign}(g^{-1}) = \text{sign}(f) \cdot \text{sign}(g) = 1 \cdot 1 = 1$$

ולכן $fg^{-1} \in H$ כפי שרצינו.

ב. הוכיחו כי H תת חבורה נורמלית של S_n .

תהי $f \in S_n$ תמורה זוגית, נוכיח כי $fH = H$ באמצעות הכלה דו כיוונית.

תהי $g = fh \in fH$ אזי

$$\text{sign}(g) = \text{sign}(fh) = \{\text{כפליות הסימן}\} = \text{sign}(f) \cdot \text{sign}(h) = 1 \cdot 1 = 1$$

ולכן אכן $fh \in H$

מצד שני, תהי $h \in H$ אזי $hf^{-1} = h$

כעת ראינו כי $\text{sign}(f^{-1}) = \text{sign}(f)$ ויחד עם כפליות הסימן נקבל כי

$$\text{sign}(f^{-1}h) = \text{sign}(f^{-1}) \cdot \text{sign}(h) = \text{sign}(f) \cdot \text{sign}(h) = 1 \cdot 1 = 1$$

ולכן $f^{-1}h \in H$ ולכן

$$h = f(f^{-1}h) \in fH$$

לפי הוכחה דומה גם $H = Hf$ וסה"כ $fH = Hf$

כעת תהי $f \in S_n$ אי זוגית, כלומר $f \notin H$

באופן דומה ניתן להוכיח כי $fH = Hf = S_n \setminus H$ הוא אוסף התמורות האי זוגיות.

לכן סה"כ H תת חבורה נורמלית.

3. בוב רוצה לשלוח לאליס מסר מוצפן בשיטת RSA.

אליס בחרה מספרים ראשוניים p, q הקרובים זה לזה, וחישבה את $n = 62473207$.

א. מצאו את $m = \phi(n)$, מדוע יכולתם לעשות זאת?

נתון כי p, q קרובים זה לזה, כלומר קיים a קטן כך ש $q = p + a$ (בחרנו לסמן את הראשוני הגדול ב q)

כעת

$$p = \sqrt{p^2} \leq \sqrt{pq} = \sqrt{n} \leq \sqrt{q^2} = q = p + a$$

כלומר $\sqrt{n}$ שייך לטווח המספרים הטבעיים בין p ל $p + a$

ולכן אם נתחיל מ $\sqrt{n}$ ונלך לאחד הכיוונים (למעלה או למטה) על מספרים טבעיים, ונבדוק האם המספר מחלק את n לכל היותר

לאחר a צעדים (נתון שזה מספר קטן) נגיע למספר שמחלק את n , המספר השני הוא תוצאת החלוקה.

שימו לב – אין שום צורך או הגיון בנסות לעבור על ראשוניים בלבד, הרי בדיקה אם המספר מחלק את n יעילה בהרבה מבדיקת

הראשוניות.

נקבל כי $p = 7901, q = 7907$ ולכן

$$m = \phi(n) = (p - 1)(q - 1) = 7900 \cdot 7906 = 62645700$$

ב. האם ייתכן שאליס בחרה $e = 78545$? הצדיקו תשובתכם.

לא, הרי e, m צריכים להיות זרים ושניהם מתחלקים ב-5.

הערה לגבי הבדיקה: $\gcd(e, m) \neq 0$ למרות שרבים רשמו זאת בבחינה. זו טעות חמורה שהרי לעולם $\gcd$ בין שני שלמים חיוביים הוא לפחות 1, וכמו כן לפי האלגוריתם בו השתמשו התלמידים כל $\gcd$ היה נגמר באפס ולכן לא מתבצעת הבדיקה הנכונה.

4. נביט בפולינום $g(x) = x^3 + x + 1$, המגדיר קוד פולינומי.

מצאו את כל ערכי הפרמטרים $a, b, c \in \mathbb{Z}_2$ כך ש $(1, 0, a, b, c, 1, 0, 1)$ היא מילה מקודדת חוקית בקוד.

מילה מקודדת היא חוקית אם ורק אם הפולינום המתאים לה מתחלק ב- g ללא שארית.

הערה ראשונה לגבי הבדיקה: אין שום תהליך בו כופלים את המילה שהתקבלה ב- x^3 ואז בודקים אם התוצאה מתחלקת ב- g . הזזת הביטים עשויה לשנות את חוקיות המילה, ובוודאי לא מדובר בהליך קידוד.

הערה שנייה לגבי הבדיקה: אין הגיון לדרוש שבשלב כלשהו לפני שנגיע לשארית נקבל אפס או את g . ייתכן שהמילה חוקית ונקבל אפס בהמשך. (חלק מהתלמידים דרשו שהמקדמים הגבוהים יתאפסו בשלב מוקדם).

כעת לחילוק:

$$x^4 + (a + 1)x^2 + (b + 1)x + (a + c + 1)$$

$$x^7 + ax^5 + bx^4 + cx^3 + x^2 + 1 \mid x^3 + x + 1$$

$$x^7 + x^5 + x^4$$

$$(a + 1)x^5 + (b + 1)x^4 + cx^3 + x^2 + 1$$

$$(a + 1)x^5 + (a + 1)x^3 + (a + 1)x^2$$

$$(b + 1)x^4 + (a + c + 1)x^3 + ax^2 + 1$$

$$(b + 1)x^4 + (b + 1)x^2 + (b + 1)x$$

$$(a + c + 1)x^3 + (a + b + 1)x^2 + (b + 1)x + 1$$

$$(a + c + 1)x^3 + (a + c + 1)x + (a + c + 1)$$

$$(a + b + 1)x^2 + (a + b + c)x + (a + c)$$

המילה חוקית אם ורק אם השארית היא אפס, כלומר אם ורק אם

$$a + b + 1 = a + b + c = a + c = 0$$

כיוון ש $a + c = 0$ נובע כי $a = c$ ויחד עם זה ש $a + b + c = 0$ נובע כי $b = 0$

לבסוף, יחד עם זה ש $a + b + 1 = 0$ נקבל כי $a = 1$

וסה"כ $a = c = 1, b = 0$ אם ורק אם המילה חוקית.

שאלות מיטיבות: (ניקוד יתקבל בלבד עבור דרך מלאה+תשובה ללא טעויות חישוב)

5. (2 נק') מצאו $a, b \in \mathbb{Z}$ כך ש $a \cdot 12345 + b \cdot 67890 = 15$

6. (2 נק') מצאו את $13^{-1} \bmod 1111$

7. (2 נק') מצאו את $2^{1055} \bmod 63$